

MATICHON INFORMATION CENTER		Subject Heading :	
Source :	มติชน	53022382	
Date :	13 มิ.ค. 2553	Page :	20
		No :	

มติชน scoop@matichon.co.th ประชาชื่น

ตามรอยสมเด็จพระเจ้า ณ เมืองโลซานน์ ต้นธารแห่งความ ‘พอเพียง’ ‘โครงการคิโดอย่างยั่งยืน’

มหาวิทยาลัยโลซานน์ ในเขตเมืองเก่า สถานที่ศึกษาของในหลวงทั้ง 2 พระองค์

บิลด์คอง 10 บิลด์คองเวอร์ค โหล

อุปบัติอากาศคันใหญ่ได้เลือกไปตามแนวถนนบนเทือกเขาแอลป์ เส้นทางคดเคี้ยวเลี้ยวลด บางครั้งก็ลัดคดอยู่มางยาวนาน บางตอนก็ต้องปีนความลาดชันไปอย่างเชื่องช้า แต่ที่แน่ๆ สิ่งเดียวที่ “คณะชาวไทย” บนรถคันนี้รู้สึกตรงกันคือ ทิวทัศน์สองข้างทางจากเมืองเบิร์นสู่เมืองโลซานน์ ประเทศสวิตเซอร์แลนด์นั้นงดงาม น่าประทับใจเป็นอย่างยิ่ง

ป่าสน-หิมะขาวโพลน-ลำธารไหลเอื่อย-บ้านเรือนสไตล์สวิสชาเล่ต์ ฯลฯ

เหล่านี้ล้วนทำเอาหลาย ๆ คนเก็บความตื่นเต้นไว้ไม่อยู่ ต่างชะเง้อชะแง้แลมอง ซ้ายที-ขวาที มองดูแล้วเหมือนเกิดเหตุจลาจลขนาดย่อม พร้อมกันนั้น เสียงลั่นซัดเตอร์จากกล้องในมือของแต่ละคนดังก็เสียงยิ่งกว่าเสียงเขมวีนวาทิกระดิกเสียอีก นาทีนี้ แม้อากาศภายนอกจะหนาวเหน็บ แต่เชื่อว่าภายในหัวใจของแต่ละคนรู้สึกอบอุ่น

หนึ่ง. อบอุ่นเพราะความตื่นเต้นที่ได้เห็นความงดงาม

อีกหนึ่ง. อบอุ่นเพราะรู้แน่ชัดถึงปลายทางที่จะไป คือเมืองโลซานน์ อันเป็นเมืองซึ่งเป็นที่ประทับของ “ราชสกุลมหิดล” คือ สมเด็จพระ

พระศรีนครินทราบรมราชชนนี, พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล รัชกาลที่ 8, พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 และ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ กว่า 30 ชีวิตบนรถปรับอากาศคันนี้ กำลังออกเดินทางตามรอยสมเด็จพระเจ้าแม่ฟ้าหลวงของปวงไทย ณ เมืองโลซานน์

ย้อนกลับไประหว่างปีที่ผ่านมา...

โครงการคิโดอย่างยั่งยืน ตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดย กองอำนาจการรักษามันคงภายในราชอาณาจักร หรือ กอ.รมน. ได้จัดประกวดภาพยนตร์สั้นในหัวข้อ “ตามรอยสมเด็จพระเจ้า” โดยมีจุดประสงค์เพื่อให้เยาวชนได้รำลึกถึงพระกรุณาธิคุณ ตลอดจนเรียนรู้เกี่ยวกับพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี หรือ สมเด็จพระเจ้า และที่สำคัญคือให้เยาวชนอันเป็นกำลังสำคัญของชาติ ได้นำเอาแนวคิดของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่แฝงอยู่ในพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของพระองค์ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์และมีความสุขในการดำเนินชีวิต

การประกวดภาพยนตร์สั้นครั้งนี้มีเยาวชนสนใจส่งผลงานเข้าร่วมประกวดเป็นจำนวนมาก

แต่ในที่สุด โดยคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ก็ทำให้ได้ ภาพยนตร์ 5 เรื่องยอดเยี่ยมออกมา จนได้ และรางวัลที่ผู้สร้างภาพยนตร์ทั้ง 5 เรื่อง ได้รับคือ การได้เดินทางตามรอยสมเด็จพระยา ภูประเทศสวิตเซอร์แลนด์ เรื่องละ 2 รางวัล รางวัลละ 1 ที่นั่ง

นี่คือที่มาที่ไปที่ทำให้ “คณะชาวไทย” ไปปรากฏตัวอยู่ที่เมืองโลซานน์ ประเทศสวิตเซอร์แลนด์

การเดินทางตามรอยสมเด็จพระยาคราวนี้ นำทีมโดย พล.ท.สุรศักดิ์ กาญจนรัตน์ ผู้ช่วยเลขาธิการทหารบก ฝ่ายกิจการพลเรือน และผู้อำนวยการสำนักกิจการมวลชนและสารนิเทศกอรมน. ซึ่งเป็นหัวเรี่ยวหัวแรงสำคัญที่ทำให้เกิดการประกวดหนังสือ ประสบความสำเร็จ และปิดโครงการลงอย่างสวยงามสดงาม

“เราเคยจัดโครงการนิทรรศการเกี่ยวกับสมเด็จพระสยามพราหมณ์ ซึ่งเป็นนิทรรศการที่จัดยิ่งใหญ่มา เป็นโครงการที่จัดแล้วจบเลย ไม่ยาวนานเหมือนการประกวดหนังสือในครั้งนี้นั่นแหละ ทำให้ได้ประสบการณ์อย่างหนึ่งคือ คนไทยไม่ค่อยสนใจชมนิทรรศการ ในแต่ละวันมีคนเดินผ่านเข้าเยอะมาก แต่ไม่ค่อยมีคนแวะชมเราจึงลองเปลี่ยนมาทำหนังสือ ซึ่งงานนี้ยาวนานกว่าแต่ปรากฏว่าประสบความสำเร็จเป็นที่น่าพอใจอย่างมาก

“การเดินทางมาเยือนสวิตเซอร์แลนด์ในครั้งนี้มีจุดประสงค์สำคัญคือให้เยาวชนที่ชนะเลิศการประกวดได้มาตามรอยสมเด็จพระยาจริงๆ ให้ได้เข้าใจถึงคำว่าพอเพียงอย่างแท้จริง นี่คือน้ำหนักสำคัญอย่างหนึ่งของ กอ.รมน. คือ เกิดทุนสถาบันพระมหากษัตริย์” พล.ท.สุรศักดิ์กล่าว

การเดินทางตามรอยสมเด็จพระยาจึงเริ่มต้น... เริ่มจาก โรงแรมโบรวาจ ริมทะเลสาบเลอมอง (Lac Lemman) ซึ่งเมื่อครั้งที่พระบรมราชชนกทรงอภิเษกสมรสกับหม่อมสังวาลย์ (สมเด็จพระยา) ในปี พ.ศ.2463 ทั้ง 2 พระองค์ได้เดินทางผ่านยุโรป โดยทรงแวะที่เมืองโลซานน์ และทรงเลือกโรงแรมแห่งนี้เป็นสถานที่อันมีนัยต่อมา เดินทางไปชม อนุสาวรีย์ถึง 3 ตัว ในสวนสาธารณะเดอนองตู (Parc du Denantou) ซึ่งเป็นสถานที่ราชสกุลมหิดลทั้ง 4 พระองค์เสด็จมาประทับ ซึ่ง ณ ที่นี้ มีน้ำพุรูปปั้นถึง 3 ตัว กำลังทำท่า ปิดหู ปิดตา และปิดปาก ซึ่งสมเด็จพระพินางฯ ทรงนิพนธ์ไว้ว่า หมายถึง “**ไม่ยอมฟัง อู หู ในสิ่งที่อู**”

เดินทางมาถึงหน้าผาจะถึง ศาลาไทยเฉลิมพระเกียรติ (Le Pavillon Thailandais) เป็นสถาปัตยกรรมไทยที่สะท้อนเอกลักษณ์ไทยในทางแดน โดยศาลานี้ จัดสร้างขึ้นเพื่อฉลอง

บรรยากาศในสวนสาธารณะเดอนองตู

หนทริย นิมิบุตร

พล.ท.สุรศักดิ์ กาญจนรัตน์

แฟลตเลขที่ 18 ตั้ง

อยู่บนถนนทิสโซต์ (Tissot) เป็นสถานที่ซึ่งหม่อมสังวาลย์พร้อมพระธิดาและพระโอรส

โอกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงครองราชย์ครบ 60 พรรษา และฉลอง 75 ปี ความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างไทยกับสวิตเซอร์แลนด์ เมื่อ ปี พ.ศ.2549 ซึ่งสาเหตุที่เลือกตั้ง ณ เมืองโลซานน์ เพราะเป็นที่ทราบกันดีว่า สมเด็จพระยา สมเด็จพระพินางฯ ในหลวงรัชกาลที่ 8 และในหลวงรัชกาลที่ 9 ทรงใช้ชีวิตเกือบ 20 ปีในเมืองนี้ก่อนนิวัติประเทศไทย

และอีก 3 สถานที่สำคัญที่ทำให้ตระหนักและเข้าใจคำว่า “พอเพียง” คือ แฟลตเลขที่ 18 แฟลตเลขที่ 19 และ พระตำหนักวิลลาวัฒนา (Villa Vadhana)

พระตำหนักวิลลาวัฒนา เป็นสถานที่ซึ่งเป็นที่ประทับของสมเด็จพระยา เมื่อพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอาภากรเกียรติวงศ์ เสด็จขึ้นครองราชย์เป็นในหลวงรัชกาลที่ 8 เป็นบ้านเช่าบนลาดเนินเขาเหนือฝั่งทะเลสาบเลอมอง โดยเช่าพระตำหนักแห่งนี้มากกว่า 10 ปี ซึ่งสมเด็จพระพินางฯ ทรงบันทึกถึง พระตำหนักวิลลาวัฒนาไว้ว่า “เป็นบ้าน 3 ชั้น มี 13 ห้อง และมีโรงรถต่างหาก ซึ่งมีห้องสำหรับคนรถและครอบครัวอยู่ข้างบน มีใต้ถุน สร้างอยู่บนที่ลาดลง ด้านหนึ่งของใต้ถุนอยู่ใต้ดิน มีสวนรอบบ้านมีสวนผลไม้ เช่น แอปเปิ้ล พืชมัลม เชอร์รี่ แอปเปิ้ล

ทรงใช้เป็นที่พักในช่วงปี พ.ศ.2476-2478 ซึ่งเป็นแฟลตที่ห่างตัวเมืองเล็กน้อยเพื่อประหยัดค่าใช้จ่าย สมเด็จพระพินางได้ทรงนิพนธ์ไว้ว่า “เป็นตึกขนาดใหญ่ มีแฟลตหลายชุด แม้เขาที่ชั้นล่างเพราะเกรงว่าลูกอาจรบกวนคนที่พักอยู่ข้างใต้ด้วยการวิ่งหรือกระโดด ได้แฟลตของเรายังมีโรงรถอีก” บริเวณด้านหลังของแฟลตเป็นสวนที่พระเจ้าอยู่หัวทั้ง 2 พระองค์โปรดเล่นและทรงหัดจักรยาน

แฟลตเลขที่ 19 ตั้งอยู่บนถนน อวองต์โพสต์ (Avant Poste) เป็นสถานที่ซึ่งสมเด็จพระบรมราชชนนีเสด็จประทับตั้งแต่ปี 2493 หลังพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงราชาภิเษกกับสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ เพราะสมเด็จพระบรมราชชนนีมีพระประสงค์ให้ทั้ง 2 พระองค์มีความเป็นส่วนตัว จึงทรงย้ายมาประทับที่นี่ และที่ทรงเลือก เพราะมีสวนสาธารณะใกล้ที่ประทับ โดยเลือกชั้นบนสุดเพื่อป้องกันการรบกวน

ที่ประทับของสมเด็จพระยาทั้ง 3 แห่ง สร้างความประทับใจให้กับชาวคณะเป็นอย่างยิ่ง

โดยเฉพาะเมื่อได้ทราบว่า มีชาวสวิส ซึ่งอาศัยอยู่แฟลตแถบนี้ รับทราบว่าการหนึ่งสมเด็จพระยา สมเด็จพระพินางฯ และพระมหา

กษัตริย์ไทย
ถึง 2 พระองค์
เคยประทับอยู่
อย่างเรียบง่าย
ในเมืองที่เงียบสงบ
อย่างเมืองไลซานนี้
อีกสถานที่หนึ่ง
คณะชาวไทยมีโอกาส
ได้ ไป เฝื ोन คือ
“มหาวิทยาลัยไลซานน์”

ในเขตเมืองเก่า ซึ่งเป็นสถานที่ ในหลวงรัชกาล
ที่ 8 และรัชกาลที่ 9 เคยศึกษาและสำเร็จการ
ศึกษาจากสถาบันแห่งนี้

ตามความรู้สึกจากผู้นะเลศการประกวอด
ภาพยนตร์สั้นตามรอยสมเด็จพระเจ้า ซึ่งมีโอกาสได้
เดินทางไปตามรอย ณ สถานที่จริง...

เสาวลักษณ์ เปรมประวติ เจ้าของภาพยนตร์
เรื่อง “ถ้าพรุ่งนี้ฉันจะมิษา” บอกว่าได้ศึกษา
พระราชประวัติของสมเด็จพระเจ้า ทำให้ทราบว่า
พระองค์ทรงโปรดประเทศสวีเดนและแลนด์มาก
นับจากวันที่ท่านเคยประทับ ตรารจนวันนี ผ่าน
มาก็ปีแล้วก็ตาม ประเทศสวีเดนและแลนด์ก็ยัง
เป็นดินแดนที่น่าอยู่ และที่สำคัญคือ ที่เมือง
ไลซานน์เป็นที่ที่เราจะได้เรียนรู้ถึงหลักของ
ความพอเพียงที่ท่านได้สอนพระเจ้าอยู่หัวทั้ง 2
พระองค์ คือ รัชกาลที่ 8 และรัชกาลที่ 9 และ
สมเด็จพระพันมาฯ เห็นได้จากที่ประทับของ
พระองค์ ไม่ได้ใหญ่โต เป็นเพียงแฟลตที่มีห้อง
ให้เช่า มีประชาชนทั่วไปเช่าอาศัยอยู่ด้วย

“ชอบเมืองไลซานน์ รู้สึกว่าเป็นประสบ
การณ์ที่คุ้มค่ามากที่ได้มาตามรอยสมเด็จพระเจ้าที่
เมืองนี้ ชอบแฟลตที่ท่านอยู่ บ้านเลขที่ 16 ที่มี
ลานกว้างอยู่ชั้นล่าง ใช้ร่วมกับทุกคน จะเห็นว่า
พระองค์มีวิถีชีวิตที่เรียบง่ายมาก และที่เลือกอยู่
ชั้นล่าง คือพระองค์ทรงนึกถึงคนอื่น เพราะมี
เด็กอยู่ 2 คน เกรงว่าลูกชายทั้ง 2 คนซึ่งยัง
เด็กจะส่งเสียงดัง จึงเลือกเช่าห้องด้านล่าง เมือง

ไลซานน์เป็นสถานที่ต้นแบบของคำว่า “พอ
เพียง” ที่เราพูดกันอยู่ทุกวันนี้” เสาวลักษณ์
กล่าว

และเมื่อถามว่าจะนำเอาสิ่งที่ได้พบเห็นไป
ประยุกต์ใช้กับการดำเนินชีวิตอย่างไร?

เธอตอบว่า “สิ่งที่นำไปประยุกต์ใช้ คือ
การเป็นคนที่ไม่ยึดติดกับสิ่งต่างๆ ทั้งที่ราชสกล
มทิศเป็นราชสกุลที่สูง แต่ว่าสมเด็จพระเจ้าซึ่งเป็น
ผู้นำครอบครัว ทำตัวอย่างสามัญชน โดยมีหลัก
ฐานทั้งที่เป็นรูปธรรม และนามธรรม ปากกให้
เห็นอยู่ที่เมืองนี้ สอนให้รู้ว่าเราจะอยู่อย่างไรให้
พอดีกับตัวเอง หรืออย่างอนุสาวรีย์ลึงปิดหู ปิด
ตา ปิดปาก ก็สอนให้ไม่ฟัง ไม่ดู ไม่พูด ในสิ่ง
ที่ไม่ดี”

สำหรับ นที ธิมมธ เจ้าของภาพยนตร์เรื่อง
“พิชิต” เปิดเผยความรู้สึกว่า ไม่เคยไปเยือน
ต่างประเทศมาก่อน มีสองเหตุผลที่ทำให้รู้สึก
ชื่นชอบคือ 1.ให้ประสบการณ์ในการเดินทาง
มาต่างประเทศ และ 2.ได้พาแม่มาเที่ยวตาม
รอยสมเด็จพระเจ้า เห็นที่ประทับของพระองค์ แต่ละ
แห่ง แต่ละเวลา ทำให้เข้าใจคำว่า “พอเพียง”
มากขึ้น เชื่อว่าหากใครได้มาเห็นก็จะเข้าใจเช่น
กันเพราะราชสกลมทิศเป็นราชสกุลที่สูง ไม่ใช่
เรื่องง่ายเลยที่จะมาใช้ชีวิตแบบนี้ ต้องกล้าหาญ
ในการตัดสินใจเป็นอย่างมาก แต่ได้มาถ่ายรูป
กับป้ายบ้านเลขที่ ป้ายถนน ที่พระองค์เคย
ประทับอยู่แล้วนั้นก็มีความหมายพิเศษแล้ว

“สมเด็จพระเจ้า กับการใช้ชีวิตพอเพียงเรียบง่าย
ที่เมืองไลซานน์ พระองค์ไม่ได้แกล้งทำ แต่เป็น
สิ่งที่เป็นอยู่ในเลือดเนื้อของพระองค์ เหมือนที่
ผมทำหนังเรื่องพิชิต ที่เลือกประเด็นว่า พระองค์
ทรงพิชิตยอดดอยอินทนนท์เมื่อพระชนมายุ
มากแล้ว นั่นไม่ใช่สิ่งที่แกล้งทำ แต่เป็นความ
ชอบส่วนพระองค์จริงๆ พระองค์เป็นอย่างนั้น
จริงๆ ดีใจที่ได้มาตามรอยพระองค์ ได้เจอชาว
ต่างชาติที่บอกว่ารู้จักสมเด็จพระเจ้า เขาจดจำ
พระองค์ได้ และพูดถึงด้วยความชื่นชม

“ความพอเพียง เป็นสิ่งที่จำเป็นมากๆ
สำหรับชีวิตของแต่ละคน คนเราไม่จำเป็นต้องมี
อะไรที่ฟุ้งเฟ้อหรูหราเลย แค่ใช้แต่น้อย ใช้เท่าที่
จำเป็น และปรับใช้ได้ ต้องมีสติ มีเหตุผลกำกับ
ตั้งใจไว้ว่า เมื่อได้มาตามรอยสมเด็จพระเจ้าที่เมือง
ไลซานน์แล้ว สิ่งที่น่ากลับไปปรับใช้ คือ ความ
จริงใจ ความมีน้ำใจ ไม่เบียดเบียนผู้อื่น และการ
ใช้ชีวิตอย่างเป็นตัวเรา บอรัณ ทุ บี (Born to be)
ไม่ใช่ ทราย ทุ บี (Try to be) อย่างที่สมเด็จพระเจ้า
ทรงเป็น” ผู้กำกับหนุ่มอนาคตไกลกล่าว

ปิดท้ายการเดินทางที่ผู้กำกับรุ่นใหญ่อย่าง
นนทริย์ นิมิบุตร

ในฐานะคณะกรรมการตัดสินการประกวด
โครงการ “ประกวดภาพยนตร์สั้น ตามรอย
สมเด็จพระเจ้า” ผู้กำกับมากความสามารถท่านนี้ได้มี
โอกาสร่วมเดินทางตามรอยสมเด็จพระเจ้าด้วย

นนทริย์เปิดเผยความรู้สึกว่า ชอบบ้านเมือง
นี้ เพราะมีความสงบสุข ผู้คน ว่างชีวิตไม่เร่งรีบ
ได้เห็นสถานที่ประทับของสมเด็จพระเจ้า ทำให้เข้าใจ
ว่า คำว่าพอเพียงที่ในหลวงทรงย้ำกับปวงชน
ชาวไทยนั้น มีต้นกำเนิดมาจากไหน ได้เห็น
คราวนี้ได้ตระหนัก เพราะพระองค์ได้ทรงปม
เพาะความรู้สึกแบบนี้จากสมเด็จพระเจ้า ขณะที่ทรง
ประทับอยู่ที่เมืองไลซานน์นี่เอง

“มาตามรอยสมเด็จพระเจ้า ณ เมืองไลซานน์
ครั้งนี้ ได้ประโยชน์มาก ได้เห็นวิถีชีวิตผู้คน
ที่เรียบง่าย สบายๆ ไม่เร่งรีบ เพราะในความรู้สึก
ลึกๆ ของตัวเองแล้ว ผมมีเทคโนโลยีรอบตัว
มากมาย แต่กลับรู้สึกว่า ทำไมตัวเองมีเวลา
น้อยลง สวนทางกับความรู้สึก ดอไปอยากจะ
ลดความเร็วความเร่งรีบลงบ้าง ไม่รู้ว่าจะเร่งเพื่อ
อะไรนี่คือสิ่งที่ได้รับจากที่นี่” นนทริย์กล่าว

นี่เป็นเพียงบางความรู้สึกเท่านั้น แต่เชื่อ
เถอะว่า อีกกว่า 30 ชีวิตที่เหลือก็ประทับใจ
และรู้สึกเช่นเดียวกัน

การเดินทางตามรอยสมเด็จพระเจ้า ณ เมือง
ไลซานน์ ประเทศสวีเดนและแลนด์ นับเป็นการ
ปิดการ “ประกวดหนังสั้นตามรอยสมเด็จพระเจ้า”
ใน “โครงการคิออย่างยั่งยืน ตามแนวทางปรัชญา
เศรษฐกิจพอเพียง” โดย กอ.รมน. อย่างสวยสด
งดงาม

เป็นประสบการณ์ที่ติดตรึงอยู่ในความทรง
จำของผู้ร่วมเดินทางทุกคน
ยากที่จะมีวันลืม

เชตวัน เตือประโคน

คณะเดินทางชาวไทย
ถ่ายรูปหน้าศาลาไทยเฉลิมพระเกียรติ

พระตำหนักกวีธาดาวัฒนา

อนุสาวรีย์ถึง 8 ตัว